

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **R. R.**, zast. Mgr. Lucií Peterkovou, advokátkou se sídlem Dolní náměstí 9, Opava, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 5. 2022, č. j. 56 A 9/2021-42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud zamítl žalobu stěžovatele podanou proti rozhodnutí žalovaného odvolacího orgánu ze dne 18. 2. 2021, č. j. 046250/2020/KUSK/OLPPŘ/ZAM.

[2] Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl stěžovatelovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Kolín (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 3. 2020, č. j. MUKOLIN/OD 26054/20-holy, kterým byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. Přestupkové jednání spočívalo v tom, že se stěžovatel dne 13. 10. 2018 na dálnici D11 na padesátém osmém kilometru dostatečně nepřesvědčil o dopravní situaci za svým vozidlem a při vybočení vlevo (předjíždění) vjel do dráhy za ním jedoucím vozidlu značky BMW, který v důsledku toho narazil svou přední částí do zadní části stěžovatelova vozidla. Tímto jednáním stěžovatel porušil povinnosti stanovené v § 4 písm. a) a § 17 odst. 2 zákona o silničním provozu. Za spáchání přestupku byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 2000 Kč a povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení v paušální výši 1000 Kč.

[3] Stěžovatel proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobou u krajského soudu. Tvrdil, že se těsně před zahájením manévru předjíždění přesvědčil, že za ním žádné vozidlo nejede. Vozidlo BMW však jelo velice rychle a právě v důsledku toho došlo k dopravní nehodě.

Stěžovatel při předjíždění dle svého přesvědčení nikoho neohrozil. Rozhodnutí správních orgánů bylo založeno na zjištěních učiněných z revizního znaleckého posudku Univerzity Pardubice, Dopravní fakulty J. P., který je však podle stěžovatele zcela nesprávný.

[4] Krajský soud zdůraznil, že v posuzované věci bylo stěžovateli kladeno za vinu, že při předjíždění ohrozil za ním jedoucí vozidlo, neboť se nepřesvědčil, že je předjíždění bezpečné. Smyslem takového rozhodnutí není označit viníka dopravní nehody – to je podstatné např. pro určení náhrady škody v řízení před civilním soudem. Krajský soud považoval revizní znalecký posudek za konzistentní a přesvědčivý, obdobně jako správní orgány tedy neshledal důvod z něj nevycházet. Podle názoru krajského soudu bylo evidentní, že stěžovatel uvedený přestupek spáchal, neboť z revizního znaleckého posudku vyplynulo, že by předjíždění nebylo bezpečné ani v situaci, kdy by vozidlo BMW jelo povolenou rychlostí 130 km/h (podle revizního znaleckého posudku toto vozidlo před iniciováním brždění jelo až 173 km/h), neboť v okamžiku zahájení předjížděcího manévru byl mezi automobily rozestup pouze 58 m. Podle krajského soudu tedy v dané situaci pochybil jak řidič vozidla BMW, který překročil nejvyšší povolenou rychlost, tak i stěžovatel, který předjížděl, aniž by se přesvědčil, že to je bezpečné. Přestupku by se stěžovatel dopustil, i kdyby ke kolizi vozidel nedošlo. Krajský soud tedy žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti opakovaně zdůrazňuje, že k nehodě došlo pouze kvůli vysoké rychlosti vozidla BMW. To jelo tak rychle, že jej při zahájení předjíždění ani neviděl ve zpětném zrcátku, a přesto narazilo do jeho vozidla, ač jel rychlostí cca 120 km/h. Z ničeho nevyplývá, že by stěžovatel řidiče BMW ohrozil. Krajský soud nesprávně posoudil před správními orgány provedené důkazy a učinil z nich nesprávná skutková zjištění. Stěžovateli nebylo zřejmé, proč revizní znalecký posudek počítal s jinou rychlostí než dříve předložený znalecký posudek Ing. Bártla. Podle tohoto posudku totiž vozidlo BMW jelo rychlostí 189-193 km/h. Znalecké posudky navíc předpokládají, že řidič vozidla BMW brzdil, což však není pravda. Zdůraznil, že jeho vozidlo o hmotnosti kolem 2 t bylo při nárazu „katapultováno“ z rychlosti 111 km/h na 120 km/h. V daném místě je navíc táhlá levotočivá zatáčka, a revizním znaleckým posudkem uváděný rozestup 58 m tak ani neodpovídá situaci. Napadený rozsudek je rovněž nepřezkoumatelný, neboť krajský soud nedostatečným způsobem vyložil úvahy, které jej vedly k jeho rozhodnutí. S ohledem na uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, popř., aby zrušil rovněž rozhodnutí žalovaného.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a přiznal mu náhradu nákladů řízení (na písemné úkony a na poštovné za zaslání správního spisu). Nebylo podstatné, zda se stěžovatel před předjížděním do zpětného zrcátka vůbec nepodíval nebo špatně odhadl vzdálenost vozidla BMW, neboť obě situace naplňují skutkovou podstatu přestupku, který je mu kladen za vinu. Revizním znaleckým posudkem bylo prokázáno, že stěžovatel vjel do levého pruhu v situaci, kdy vzdálenost vozidel nedovolovala bezpečné předjetí. K náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti uvedl, že jejich nepřiznání v případě zamítnutí kasační stížnosti by porušovalo ústavní principy rovnosti účastníků soudního řízení.

[7] V replice a v jejím doplnění stěžovatel v zásadě zopakoval argumentaci kasační stížnosti. Znalecké posudky, z nichž vyšel krajský soud, jsou nesprávné, neboť počítají

pokračování

s nesprávnou rychlostí vozidla BMW, počítají s tím, že řidič vozidla BMW brzdil, nereflektují, že k nehodě došlo v táhlé levotočivé zatáčce, a uvádějí, že řidič BMW reagoval včas. Ke svým tvrzením navrhl k důkazu kamerový záznam a „mapku“. Kasační stížnost je dle jeho názoru přijatelná, neboť nelze dovolit, aby existoval rozsudek, který vychází ze znaleckých posudků, které jsou postaveny na naprosto nepřesných informacích. Po stěžovateli rovněž nebylo možno spravedlivě požadovat, aby předvídal porušení povinností ostatních účastníků provozu.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost proti rozhodnutí ve věci, ve které rozhodoval specializovaný samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[9] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znak tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech, v nichž o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce, přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[10] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzované věci kasační stížnost předkládá k posouzení pouze otázku správnosti zjištění skutkového stavu a (ne)přezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Uvedené otázky ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhují pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny, resp. byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatele zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[11] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Nejvyšší správní soud se předně zabýval stěžovatelovou námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. K otázce nepřezkoumatelnosti soudních a správních rozhodnutí se ve své judikatuře již mnohokrát vyjádřil (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost může být způsobena buďto nedostatkem důvodů, o které je rozhodnutí opřeno, anebo nesrozumitelností. Nepřezkoumatelnost není projevem

nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak měl krajský soud rozhodnout, resp., jak podrobně by mu měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje, aby ho přezkoumal (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). V nyní posuzované věci žádná taková objektivní překážka přezkoumání napadeného rozsudku nebrání, neboť se jedná o srozumitelné a odůvodněné rozhodnutí. Stěžovatel ostatně ani neuvedl, v čem konkrétně by měla objektivní nepřezkoumatelnost rozsudku spočívat, pouze tvrdil, že je odůvodnění nedostatečné a nepřesvědčivé, s čímž ovšem nelze souhlasit.

[13] Stěžovateli bylo kladeno za vinu porušení povinností vyplývajících z § 4 písm. a) zákona o silničním provozu, podle něhož „[p]ři účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, aby nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu“, a z § 17 odst. 2 téhož zákona, podle jehož věty první „[ř]idič, který při předjíždění vybočuje ze směru své jízdy, musí dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit řidiče jedoucí za ním“.

[14] Nejvyšší správní soud konstatuje, že pokud se ve správním řízení objevují dva vzájemně rozporné znalecké posudky ve smyslu § 56 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, musí správní orgán tyto rozpory odstranit; vhodným způsobem odstranění těchto rozporů je výslech znalců, případně pořízení revizního znaleckého posudku (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2015, č. j. 9 As 206/2014-48, č. 3283/2015 Sb. NSS, ze dne 1. 7. 2010, č. j. 7 Afs 50/2010-60, č. 2138/2010 Sb. NSS, či ze dne 14. 6. 2017, č. j. 10 As 10/2016-54).

[15] V posuzované věci měl správní orgán I. stupně k dispozici znalecké posudky Bc. Daniela Pýchy ze dne 4. 2. 2019 a Ing. Vladimíra Bátorly ze dne 22. 12. 2018. Vzhledem k tomu, že se tyto posudky výrazně lišily co do popisu možnosti odvrácení dopravní nehody a podmínek, za nichž k nehodě došlo, zadal správní orgán I. stupně zcela správně k vyhotovení revizní posudek, který pak vzal za základ svých skutkových zjištění. Revizní znalecký posudek byl vypracován dne 4. 10. 2019 Univerzitou Pardubice, Dopravní fakultou J. P.

[16] V revizním posudku je vysvětleno, proč je výpočet rychlosti vozidla BMW provedený Ing. Bátorlou, podle něhož mělo vozidlo BMW před bržděním jet až cca 190 km/h, zjevně nesprávný – vycházel z nepřiměřeně vysoké rychlosti tohoto vozidla; v důsledku toho měla být postřetová rychlost vozidla BMW o 33 km/h vyšší než postřetová rychlost stěžovatelova vozidla, což je zcela nereálný děj, neboť při střetu muselo dojít k vyrovnání rychlosti. Revizní posudek rychlost vozidla BMW určil také na základě poznatků o samotném střetu, přičemž střetovou rychlost určil přibližně na 150 km/h (následně došlo ke změně rychlosti vozidel o cca 20 km/h). Před iniciováním brždění tak mohla rychlost vozidla BMW dosahovat 173 km/h. Na základě těchto údajů a doby, která uplynula od zahájení stěžovatelova předjíždění do střetu vozidel, dochází revizní posudek k závěru, že bylo vozidlo BMW v okamžik zahájení předjíždění přibližně 58 m za

pokračování

stěžovatelským vozidlem, což neumožňovalo, aby stěžovatel zahájil bezpečné předjíždění v souladu s povinnostmi vyplývajícími ze zákona o silničním provozu.

[17] Proti správnosti názoru založenému na zjištění skutkového stavu podle revizního posudku stěžovatel staví v podstatě jen svá tvrzení, že těsně před předjížděním kontroloval volnost levého pruhu a žádné vozidlo tam neviděl, a svůj názor, že vozidlo BMW muselo jet vzhledem k průběhu nehody zhruba 190 km/h. Pouhá nepodložená tvrzení však nemohou vyvrátit správnost revizního posudku a z něj učiněných závěrů, že se stěžovatel nepřesvědčil o situaci za ním (ať už z důvodu, že se do zpětného zrcátka vůbec nepodíval, nebo že v něm vozidlo přehlédl), v důsledku čehož řidiče vozidla BMW ohrozil. Ani stěžovatelova výtky, že znalecké posudky počítají s bržděním vozidla BMW, ačkoliv řidič tohoto vozidla podle vlastního tvrzení neměl žádný čas na reakci, není relevantní, neboť nemůže vést k závěru o nezákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí – revizní posudek vypočítává vzdálenost podle zjištěné rychlosti vozidla BMW při střetu, a tedy mělo-li vozidlo BMW do stěžovatelova vozidla narazit bez brždění, muselo by předtím jet po celou dobu rychlostí odpovídající rychlosti střetové (tedy 150 km/h namísto revizním posudkem předpokládaných 173 km/h před iniciováním brždění), a tím pádem by muselo být vozidlo BMW při zahájení stěžovatelova předjíždění ještě blíže než revizním posudkem vypočtených 58 m. Za takové situace by se závěr, že stěžovatel ohrozil svým předjížděním řidiče za ním jedoucího vozidla, uplatnil tím spíše.

[18] Zdejší soud stěžovatelem navržené důkazy neprováděl, neboť záznam z kamery umístěné na jeho vozidle je obsahem správního spisu, přičemž jeho obsahem se dokazování neprovádí, a provedení důkazu k replice přiloženou mapou bylo nadbytečné, neboť z podkladů rozhodnutí (především právě ze záběrů této kamery) je zřejmé, že k nehodě došlo v táhlé levotočivé zatáčce, jak miní prokázat stěžovatel. Skutečnost, že se dálnice před místem nehody mírně stáčela doleva, musela být při zpracování revizního posudku známa, neboť ten ze záběrů ze stěžovatelova vozidla vychází.

[19] Stěžovateli lze přisvědčit, že jeho odpovědnost za přestupek by nepřipadala v úvahu, kdyby mu řidič vozidla BMW svým jednáním (například extrémním překročením nejvyšší povolené rychlosti) fakticky znemožnil plnění jeho povinností (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 7 As 91/2012-62, č. 2820/2013 Sb. NSS). To ovšem není případ nyní posuzované věci. Jak vyplývá z revizního posudku, vozidlo BMW bylo v okamžiku, kdy stěžovatel zahájil předjíždění, dostatečně blízko, aby jej stěžovatel mohl zaregistrovat, a příliš blízko na to, aby bylo předjíždění bezpečné, a stěžovatel tak své povinnosti řidiče mohl splnit.

[20] Závěrem Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem stěžovatele upozorňuje, že v posuzované věci je otázkou, zda stěžovatel nesplnil své povinnosti řidiče, tj. především, zda při předjíždění neohrozil za ním jedoucí vozidlo. Naopak není podstatou tohoto řízení zjistit, zda byl stěžovatel viníkem nehody, či nikoliv. Z toho důvodu je část jeho argumentace v nyní posuzované věci irelevantní, a to zejména jeho výhrada proti úvaze revizního posudku o včasnosti reakce řidiče vozidla BMW.

[21] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu. Ten se svým postupem neodchyluje od citované judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného

důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Co se týče výslovné žádosti žalovaného o přiznání náhrady nákladů na písemné úkony a poštovné za zaslání správního spisu, Nejvyšší správní soud odkazuje na usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS, bod [25], z něhož jasně vyplývá, že tyto náklady lze považovat za spojené s běžnou úřední činností, která je hrazena z veřejných rozpočtů (tj. z výtěžku daní a poplatků), přičemž *„[p]ovinnost občanů přispívat nad rámec běžné daňové povinnosti k úhradě nákladů orgánů veřejné moci v souvislosti určitými úkony se v zásadě omezuje na správní a soudní poplatky vymezené příslušnými předpisy“*. Výrok o náhradě nákladů řízení se neopírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., který upravuje náhradu nákladů řízení v případě odmítnutí žaloby (resp. kasační stížnosti), neboť odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, je druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného soudního rozhodnutí (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 9. června 2023

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu